

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 21 grudnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Krzymkowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewelina Kołodziejczak- Marczak

po rozpoznaniu, na rozprawie w dniu 13 grudnia 2017 r. w P.

sprawy z powództwa : Z. T.

przeciwko Grupa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. (KRS (...))

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Grupa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz powoda Z. T. kwotę: 93.858,06 zł (dziewięćdziesiąt trzy tysiące osiemset pięćdziesiąt osiem złotych 6/100) oraz odsetki:

a) ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 83.459,94 zł od dnia 17 maja 2017 roku do dnia zapłaty

b) ustawowe za opóźnienie od kwoty 108,64 zł od dnia 16 maja 2017 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. kosztami postępowania obciąża powoda w 60%, a pozwanego w 40% i z tego tytułu zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę: 2343,00 zł.

SSO Katarzyna Krzymkowska

UZASADNIENIE

Pozwem z 16 maja 2017 roku powód – Z. T. wniósł o zapłatę od pozwanej – Grupa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. (I) kwoty 83.459,94 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 16 maja 2017 r. do dnia zapłaty, (II) kwoty 108,64 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 16 maja 2017 r. do dnia zapłaty, (III) kwoty 141.732,88 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, oraz (IV) kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że 25 kwietnia 2016 r. zawarł z pozwanym (dawniej (...) sp. z o.o. w P.) umowę ramową, na podstawie której spółka zamawiała, w trybie zlecenia stałego, a wzywający to zlecenie przyjmował do wykonania, prace dotyczące naprawy powłok lakierowanych samochodów marki T.. Na podstawie powyższej umowy powód świadczył na rzecz Grupa (...) Sp. z o.o. usługi lakiernicze, wystawiając każdorazowo po wykonaniu określonego zamówienia, fakturę VAT, świadczącą o istnieniu - po stronie powoda - wiarygodności przysługującej w stosunku do pozwanego.

Pomimo tego, że powód w sposób prawidłowy wykonywał przyjęte na siebie zobowiązanie, polegające na świadczeniu na rzecz spółki kapitałowej usług lakierniczych, pozwany nie uiszczał w wyznaczonym terminie wynagrodzenia za poszczególne prace. Pozwany nigdy nie zgłaszał jakichkolwiek zastrzeżeń i uwag do prawidłowości wykonanych

usług oraz profesjonalizmu wzywającego. Powód zaznaczył, że pozwany posiada legitymację bierną. Zgodnie bowiem z odpisem pełnym spółki Grupa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. (KRS: (...)), przedmiotowa spółka kapitałowa zmieniła firmę, która poprzednio brzmiała (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P..

Kwota wskazana w punkcie drugim petitum pozwu to suma wierzytelności (należności głównej), których pozwany do dnia dzisiejszego nie uiszczył na rzecz strony powodowej. Wysokość tej należności wynika z załączonych do pozwu faktur VAT, które zostały wymienione w tabeli nr 1: zestawienie faktur VAT z roku 2017 wraz z wyliczeniem odsetek na dzień 16 maja 2017 roku oraz rekompensaty za koszty odzyskiwana należności (art. 10 ust. 1 u.t.z.t.h.).

Natomiast w punkcie trzecim żądania pozwu, powód wskazał wysokość skapitalizowanych odsetek ustawowych z tytułu zwłoki dłużnika w zapłacie należności głównych. Kwota ta została obliczona od dnia wymagalności wierzytelności, stwierdzonych poszczególnymi fakturami w/w VAT, do dnia 16 maja 2017 roku.

W punkcie czwartym strona powodowa domaga się rekompensaty za koszty odzyskiwana należności, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku (Dz. U. z roku 2013, poz. 403, z późn. zm.) o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Przy czym powód wskazał, iż żądana rekompensata w kwocie 141 732,88 zł, dotyczy zarówno faktur VAT wymienionych w tabeli nr 1: zestawienie faktur VAT z roku 2017 wraz z wyliczeniem odsetek na dzień 16 maja 2017 roku oraz rekompensaty za koszty odzyskiwana należności (art. 10 ust. 1 u.t.z.t.h.), tj. faktur, z których wynika należność główna, której strona powodowa żąda w punkcie drugim petitum pozwu, jak również faktur VAT wymienionych w tabeli nr 2: rekompensata za koszty odzyskiwana należności (art. 10 ust. 1 u.t.z.t.h. - faktury VAT objęte ugodą sądową, tj. faktur, które stwierdzają wierzytelności przysługujące powodowi powstałe w roku 2016, a które były przedmiotem poniżej opisanego postępowania pojednawczego.

Zaznaczyć należy bowiem, że strony niniejszego postępowania zawarły w dniu 9 grudnia 2016 roku, co do wierzytelności powstałych w roku 2016, ugodę sądową przed Sądem Rejonowym Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, Wydział X Gospodarczy (sygn. akt X GCo 471/16). Ugoda ta jest prawomocna. W dniu 21 lutego 2017 roku nadano jej klauzulę wykonalności w zakresie § 3 ust. 2 a i b ugody. Zawarcie ugody miało na celu prolongowanie terminu płatności oraz rozłożenie na raty wierzytelności nią objętej. Z uwagi na brak zapłaty pierwszej raty, cała wierzytelność stała się natychmiast wymagalna, zgodnie z treścią § 3 ust. 1 ugody.

Referendarz sądowy Szymon Wojciechowski w Sądzie Okręgowym w Poznaniu w sprawie o sygn.. akt IX GNc 587/17 wydał dnia 30 maja 2017 r. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w całości zgodny z żądaniem pozwu.

Pozwany wniósł w przepisany terminie sprzeciw od ww. nakazu, którym zaskarżył go w całości i wniósł o oddalenie powództwa na koszt powoda. Na wypadek uwzględnienia pozwu wniósł o rozłożenie w wyroku na raty zasądzonego świadczenia.

Pozwany nie kwestionował, że łączy go z powodem umowa ramowa na podstawie której powód na zlecenie pozwanego wykonuje usługi lakiernicze. Pozwany kwestionuje jednak wysokość swojego zadłużenia, twierdząc, że powód go nie udowodnił. Same faktury nie świadczą o prawidłowym wykonaniu umowy.

Ponadto pozwany zakwestionował zasadność dochodzenia przez powoda kwoty 141.732,88 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Wierzytelności objęte fakturami wystawionymi przez powoda były przedmiotem ugody sądowej przed Sądem Rejonowym Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, Wydział X Gospodarczy (sygn. akt X GCo 471/16). W tamtym postępowaniu powód nie zgłaszał zaś roszczenia o zapłatę kwoty 141.732,88 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Pozwany nie kwestionował tych roszczeń objętych ugodą, a jedyną przyczyną braku faktycznej płatności, był brak możliwości finansowych pozwanej spółki. Pozwany w związku z tym przedstawił zarzut nadużycia prawa podmiotowego powoda przez przyzmat art. 5 k.c.

Strony na dalszym etapie postępowania podtrzymywały stanowiska wskazane w wyżej opisanych pismach procesowych; pozwany przedstawił kserokopie aktu notarialnego z 2.8.2017 r., którym – jego zdaniem - pozwany jak i członkowie jego zarządu, którzy przystąpili do długu złożyli oświadczenia o poddaniu się egzekucji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...). Pozwana prowadzi działalność w zakresie m.in. obsługi i naprawy pojazdów, obecnie pod firmą Grupa (...) Sp. z o.o. a wcześniej pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.. Wspólnikiem i członkiem zarządu pozwanej spółki od jej założenia jest R. F., natomiast członkiem zarządu pozwanej spółki od jej założenia jest J. F..

Bezsporne, a nadto dowód – wydruk z CEIDG powoda (k.14), odpis pełny z rejestru KRS pozwanej (k. 16 i n.).

Strony 25 kwietnia 2016 r. zawarły z pozwanym (dawniej (...) sp. z o.o. w P.) umowę ramową na podstawie której pozwana spółka zamawiała w trybie zlecenia stałego, a powód te zlecenia przyjmował do wykonania prace dotyczące naprawy powłok lakierowanych samochodów marki T.. Na podstawie powyższej umowy powód świadczył na rzecz Grupa (...) Sp. z o.o. usługi lakiernicze, wystawiając każdorazowo po wykonaniu określonego zamówienia, fakturę VAT. Wykonawca miał stosować w rozliczeniu zamówień przekazanych przez zamawiającego katalog czasów operacji naprawczych A., ustalony z firmami ubezpieczeniowymi oraz z zamawiającym, uzgodnioną z zamawiającym i zaakceptowaną przez wykonawcę stawkę za jedną roboczogodzinę w wysokości 70 zł netto, 21-dniowy termin zapłaty za faktury wystawione przez wykonawcę, przy założeniu, że termin zapłaty zaczyna biec od dnia dostarczenia faktury VAT.

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego adwokatem kserokopia umowy z 25 kwietnia 2016 r.(k. 10 i n.).

Na podstawie powyższej umowy powód świadczył na rzecz Grupa (...) Sp. z o.o. usługi lakiernicze, wystawiając każdorazowo po wykonaniu określonego zamówienia, fakturę VAT, świadcząca o istnieniu - po stronie powoda - wierzytelności przysługującej w stosunku do pozwanego. Do każdego zlecenia wykonywana była kalkulacja kosztów naprawy oraz sporządzano protokoły wydania pojazdów. Z tytułu wykonanego dzieła powód wystawił pozwanemu następujące faktury VAT:

Faktura VAT	Data płatności	Należność główna
FS (...)	11-05-2017	1 142,72 zł
FS (...)	11-05-2017	826,23 zł
FS (...)	11-05-2017	1 404,22 zł
FS (...)	11-05-2017	2 981,06 zł
FS (...)	11-05-2017	2 267,16 zł

FS (...)	11-05-2017	3 419,61 zł
FS (...)	11-05-2017	1 686,79 zł
FS (...)	11-05-2017	646,65 zł
FS (...)	11-05-2017	1 029,71 zł
FS (...)	11-05-2017	1 459,91 zł
FS (...)	11-05-2017	1 522,08 zł
FS (...)	11-05-2017	1 373,44 zł
FS (...)	11-05-2017	1 838,95 zł
FS (...)	11-05-2017	1 420,76 zł
FS (...)	11-05-2017	531,94 zł
FS (...)	11-05-2017	1 869,96 zł
FS (...)	11-05-2017	2 578,79 zł
FS (...)	11-05-2017	1 111,31 zł
FS (...)	11-05-2017	1 328,02 zł
FS (...)	11-05-2017	429,59 zł
FS (...)	11-05-2017	452,12 zł
FS (...)	11-05-2017	611,65 zł
FS (...)	11-05-2017	984,00 zł
FS (...)	11-05-2017	902,89 zł
FS (...)	11-05-2017	864,99 zł

FS (...)	11-05-2017	513,93 zł
FS (...)	11-05-2017	864,99 zł
FS (...)	11-05-2017	1 390,17 zł
FS (...)	11-05-2017	757,99 zł
FS (...)	11-05-2017	1 117,64 zł
FS (...)	11-05-2017	1 337,81 zł
FS (...)	11-05-2017	2 141,48 zł
FS (...)	11-05-2017	1 005,41 zł
FS (...)	11-05-2017	3 026,45 zł
FS (...)	11-05-2017	758,15 zł
FS (...)	11-05-2017	1 241,75 zł
FS (...)	11-05-2017	1 838,60 zł
FS (...)	11-05-2017	1 974,22 zł
FS (...)	11-05-2017	740,34 zł
FS (...)	11-05-2017	1 051,12 zł
FS (...)	11-05-2017	2 353,75 zł
FS (...)	11-05-2017	1 988,81 zł
FS (...)	11-05-2017	2 489,36 zł
FS (...)	11-05-2017	1 084,42 zł
FS (...)	11-05-2017	1 567,60 zł

FS (...)	11-05-2017	1 079,44 zł
FS (...)	11-05-2017	957,01 zł
FS (...)	11-05-2017	1 622,03 zł
FS (...)	11-05-2017	708,47 zł
FS (...)	11-05-2017	1 713,99 zł
FS (...)	11-05-2017	869,07 zł
FS (...)	11-05-2017	1 410,75 zł
FS (...)	11-05-2017	1 321,27 zł
FS (...)	11-05-2017	393,82 zł
FS (...)	11-05-2017	612,75 zł
FS (...)	11-05-2017	2 460,00 zł
FS (...)	11-05-2017	1 148,78 zł
FS (...)	11-05-2017	1 774,04 zł
FS (...)	11-05-2017	740,34 zł
FS (...)	11-05-2017	633,01 zł
FS 270 (...)	11-05-2017	2 086,63 zł'

Do każdej z tych faktur VAT powód naliczył kwotę 40 EUR tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności po kursie 4,2170, co daje kwotę 168,68 zł oraz sumę należności w wysokości 10 289,48 zł.

Dowód - Zestawienie faktur VAT z roku 2017 (k. 19), kserokopie ww. faktur VAT (k. 20 – 80), kserokopie kalkulacji kosztów naprawy i protokołów wydania pojazdu (k. 911-1035).

Pomimo tego, że powód w sposób prawidłowy wykonał przyjęte na siebie zobowiązanie, polegające na świadczeniu na rzecz spółki kapitałowej usług lakierniczych, pozwany nie uiszczył w wyznaczonym terminie wynagrodzenia za

poszczególne prace. Pozwany nigdy nie zgłaszał jakichkolwiek zastrzeżeń i uwag do prawidłowości wykonanych usług oraz profesjonalizmu.

Bezsporne.

9 grudnia 2016 strony zawarły ugodę sądową przed Sądem Rejonowym Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, Wydział X Gospodarczy (sygn. akt X GCo 471/16) w zakresie roszczenia powoda przeciwko pozwanemu o zapłatę 637 153,07 zł na którą składała się kwota 610 872,83 zł należności głównej wynikającej z zestawienia faktur VAT załączonego do ugody oraz kwota 26 280,24 zł tytułem skapitalizowanych odsetek obliczonych od dnia wymagalności poszczególnych faktur. W dniu 21 lutego 2017 roku nadano jej klauzulę wykonalności w zakresie § 3 ust. 2 a i b ugody. Zawarcie ugody miało na celu prolongowanie terminu płatności poprzez rozłożenie na raty wierzytelności nią objętej.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego adwokatem kserokopia: ugody sądowej przed Sądem Rejonowym Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, Wydział X Gospodarczy (sygn. akt X GCo 471/16)(k. 84 i n.) wraz z załącznikiem (k. 89-95).

Wierzytelności objęte ugodą sądową z 9 grudnia 2016 przed Sądem Rejonowym Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, Wydział X Gospodarczy (sygn. akt X GCo 471/16) nie zostały spłacone przez pozwanego a egzekucja wobec niego jest bezskuteczna.

Dowód – kserokopia postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań-Stare Miasto w Poznaniu D. M. z 17.7.2017 (KM 741/17) (k. 1043-1044).

Następnie do każdej z faktur objętych ww. ugodą, wymienionych w tabeli nr 2: powód naliczył rekompensaty za koszty odzyskiwana należności (art. 10 ust. 1 u.t.z.t.h. - faktury VAT objęte ugodą sądową), tj. faktur, które stwierdzają wierzytelności przysługujące powodowi powstałe w roku 2016, a które były przedmiotem powyżej opisanego postępowania pojednawczego. Powód doliczył równowartości kwoty 40 EUR, których suma - po przeliczeniu na PLN - wyniosła 131 443,40 zł.

Bezsporne, a nadto dowód poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego adwokatem kserokopia: ugody sądowej przed Sądem Rejonowym Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, Wydział X Gospodarczy (sygn. akt X GCo 471/16)(k. 84 i n.) wraz z załącznikiem (k. 89-95), tabeli nr 2: rekompensata za koszty odzyskiwana należności (art. 10 ust. 1 u.t.z.t.h. - faktury VAT objęte ugodą sądową) (k. 96 -103); kserokopie FV objętych ww. ugodą (k. 104-853).

Powód oraz R. F. i J. F. aktem notarialnym z 2 sierpnia 2017 r. złożyli oświadczenia o przystąpieniu do długu i poddaniu się egzekucji. W umowie tej wskazano, że wierzycielowi przysługują wierzytelności w stosunku do pozwanej spółki w tym również w szczególności 247 443,46 zł 9 wierzytelności dochodzone w niniejszym procesie), na którą składają się:

a) 83 459,94 zł tytułem należności głównej stwierdzonej fakturami VAT, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 16 maja 2017 r. do dnia zapłaty,

b) 108,64 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, obliczonych od należności głównej, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 16 maja 2017 r. do dnia zapłaty,

c) 141.732,88 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku (Dz. U. z roku 2013, poz. 403, z późn. zm.) o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, obliczonej od każdej transakcji handlowej na podstawie której wystawiono faktury VAT wskazane w załączniku nr 1 do umowy oraz tabeli – rekompensata za koszty odzyskiwania należności – faktury VAT objęte ugodą sądową, która to tabela stanowi załącznik nr 2 do umowy.

d) 22 142 zł tytułem kosztów procesu.

Strony oświadczyły, że całkowite zadłużenie dłużników R. F. i J. F. opiewa na kwotę 1 073 790,89 zł wraz z dalszymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 3.8.2017 r. do dnia zapłaty (w tym część w kwocie 138.453,95 zł nie dotyczyła długu pozwanej spółki). Ostatecznie strony tej umowy oświadczyły, że przystępujący do długu zobowiązują się spłacić na rzecz powoda 875.000,00 zł w dwóch określonych tam ratach, a powód oświadczył, że zrzeka się pozostałej wierzytelności, tj. w kwocie 198.790,89 zł pod warunkiem spłaty zadłużenia zgodnie z w/w harmonogramem.

Okoliczności niesporne, Dowód - kserokopia aktu notarialnego z 2.8.2017 r. notariusz w P. K. K. rep. A nr 1594/2017 (k. 896 i n.)

Pozwany nie uczynił zadość żądaniu pozwu do dnia zamknięcia rozprawy, choćby w części. Powód otrzymał jedynie w dniu 1 lutego 2017 kwotę 1 150 000 zł tytułem spłaty kwoty zadłużenia w szczególności 410 759,77 zł pozwanej spółki.

Bezsporne, a nadto dowód – potwierdzenie wykonania operacji bankowej (k. 866), kserokopia oświadczenia powoda z 2.2.2017 wraz z załącznikami (k. 867 i n.), kserokopia aktu notarialnego z 1.2.2017 r. przed notariuszem w W. M. Ł. rep. A nr 1152/2017 (k. 1036 i n.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie częściowo zgodnych twierdzeń stron oraz dowodów wymienionych wyżej.

Sąd dał wiarę przedstawionym przez powoda dokumentom prywatnym, albowiem ich autentyczność nie była kwestionowana, zaś Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Z tożsamyh przyczyn Sąd uznał za wiarygodne i mające moc dowodową kserokopie dokumentów prywatnych złożone przez powoda i poświadczone za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika strony. Strony nie kwestionowały również treści ani istnienia w oryginałach kserokopii dokumentów przedstawionych w sprawie.

Wszystkie dokumenty prywatne korzystały z domniemania określonego w art. 245 k. p.c., zgodnie z którym dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenia zawarte w dokumencie. Podkreślenia wymaga, że przy rekonstruowaniu stanu faktycznego Sąd uwzględnił wyłącznie dokumenty, których treść dotyczyła okoliczności istotnych z punktu widzenia przedmiotu rozpoznania i rozstrzygnięcia. Wobec wyjaśnienia istotnych okoliczności i wobec niestawiennictwa strony pozwanej na rozprawie braku możliwości ewentualnego ich informacyjnego przesłuchania, sąd uznał, że sprawa nadaje się do rozstrzygnięcia i oddalił pozostałe wnioski dowodowe jako zmierzające jedynie do przedłużenia postępowania.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na jedynie częściowe uwzględnienie.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że strony zawarły ramową umowę o wykonywanie przez powoda dzieł dla pozwanego. Legitymacja bierna nie budziła wątpliwości, skoro z dokumentu urzędowego – odpisu pełnego z rejestru przedsiębiorców pozwanego wynika li tylko zmiana firmy pozwanego.

Umowa ramowa przystosowana jest do wielokrotnego (tj. powtarzającego się) zawierania określonego rodzaju umów względem niej wykonawczych. W umowie ramowej zwykle ustala się sposób zawierania umów wykonawczych, pewne elementy ich treści, ale nie na tyle dookreślone, aby można było uznać, że spełnia ona wymagania stawiane umowom przedwstępnym, a tym bardziej definitywnym (Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania – część ogólna, Warszawa 2006, s. 140).

W ocenie Sądu uznać należało, że poszczególne umowy wykonawcze miały charakter umów o dzieło. Zgodnie z art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Umowę o dzieło należy odróżnić od umowy o roboty budowlane, która, jak stanowi art. 647 k.c., sprowadza się do zobowiązania się przez wykonawcę do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej. W niniejszej sprawie powód nie zobowiązał się do wykonania

całego obiektu, a jedynie do remontu fragmentu jego wnętrza, dlatego też Sąd uznał, że umowa stron stanowiła w rzeczywistości umowę o dzieło.

Wskazać należy, że powód wykonał wszystkie prace objęte umową. Strona powodowa wykazała swoje roszczenie poprzez przedłożone, a niekwestionowane w zakresie swojej autentyczności, kserokopie faktur VAT. Po sprzeciwie powód przedłożył również pozostałe dokumenty dotyczące wykonania poszczególnych zleceń naprawczych, których ostatecznie strona pozwana nie kwestionowała. W związku z powyższym, przy braku przedstawienia przeciwnych dowodów przez stronę pozwaną, Sąd uznał, że powód wykazał swoje roszczenie o zapłatę 83 459,94 zł tytułem należności głównej stwierdzonej fakturami VAT, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 16 maja 2017 r. do dnia zapłaty. W transakcjach handlowych obowiązuje ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2013 r., poz. 403, dalej jako u.t.z.t.h.) i jej art. 7 ust. 1. Zgodnie z tym przepisem w transakcjach handlowych - z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny - wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie;
- 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie.

Oba te warunki zaistniały w sprawie, jak wykazało postępowanie dowodowe.

W tym zakresie, tj. co do wskazanej wyżej należności głównej i odsetek sąd uwzględnił powództwo.

Sąd zasądził również kwotę 108,64 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, obliczonych od należności głównej.

Do każdej z faktur VAT, z których należności dochodzone były w niniejszym postępowaniu powód naliczył kwotę 40 EUR tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności po kursie 4,2170, co daje kwotę 168,68 zł oraz sumę należności w wysokości 10 289,48 zł. Poza tym, w niniejszym postępowaniu powód dochodził roszczenia o zapłatę rekompensaty za koszty odzyskiwania należności z faktur Vat, z których wierzytelności objęte były ugodą sądową zawartą przez strony w sprawie przed Sądem Rejonowym Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, Wydział X Gospodarczy (sygn. akt X GCo 471/16), tj. w kwocie łącznie 131.732,88 zł. Pozwany kwestionował zasadność dochodzenia przez powoda kwoty 141.732,88 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2013 r., poz. 403, dalej jako u.t.z.t.h.) wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, przysługuje od dłużnika, bez wezwania, równowartość kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności. Bezsporne w sprawie było, że wierzyciel – powód nabył prawo do odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych, który w sposób niekwestionowany przez stronę przeciwną domagał się w pozwie. Kurs po którym wierzyciel przeliczył ww. ryczałt również nie podlegał sporowi. Przyjąć zatem należało, że wierzyciel rachunkowo nie popełnił błędu. Roszczenia o zapłatę przedmiotowych należności sąd ocenił w niniejszym postępowaniu odmiennie co do części przypadającej na roszczenia z należności głównych dochodzonych w niniejszej sprawie oraz odmiennie co do części odnoszącej się do należności głównych, które objęte zostały ugodą sądową z 9.12.2016 roku. Z ustalonego stanu faktycznego sprawy wynika, że powód domaga się w tym procesie zapłaty zgodnie z zestawieniem faktur VAT z roku 2017 (k. 19), których kserokopie załączono do pozwu (k. 20 – 80). Wyliczenie ryczałtu 40 EUR do każdej z tych faktur daje zasądzoną sumę 10 289,48 zł. Natomiast faktury objęte ww. ugodą, wymienione w tabeli nr 2: rekompensata za koszty odzyskiwana należności, które stwierdzają wierzytelności przysługujące powodowi powstałe w roku 2016. Te

wierzytelności były przedmiotem powyżej opisanego postępowania pojednawczego, doliczył równowartość kwoty 40 EUR, których suma - po przeliczeniu na PLN - wyniosła 131 443,40 zł.

W ocenie Sądu żądanie powoda obejmujące ryczałt 10 289,48 zł nie stanowi nadużycia prawa podmiotowego. Zgodnie z art. 10 ust. 1 u.t.z.t.h. rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro, przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione (uchwała SN z 11.12.2015, III CZP 94/15, LEX nr 1937939). Bezsprene powód wystawił pozwanemu faktury w takiej ilości, jak powyżej. Bezsprene pozwany ich nie opłacił w terminie. Powód nie dość, że próbował rozwiązać spór polubownie (vide – dokumenty znajdujące się w aktach sprawy świadczące o pertraktacjach ugodowych stron co do wszelkich zobowiązań), to jest profesjonalnym uczestnikiem obrotu gospodarczego, reprezentowanym przez zawodowego pełnomocnika. Niewątpliwie z tego tytułu poniósł koszty windykacyjne. Porównanie zaś kwoty 10 289,48 zł z wartością faktur z 2017 roku na poziomie 83 459,94 zł powoduje, że jest to adekwatna i rynkowa wartość rekompensaty za koszty, które musi on ponosić w związku z odzyskiwaniem należności. Rekompensata ta, dla uproszczenia i przyspieszenia, które to cele przyświecały prawodawcy przy założeniach Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE z 23.2.11 L 48/1, dalej także jako: dyrektywa 2011/1/7/UE) jak i uregulowaniu art. 10 u.t.z.t.h., stanowi kwotę zryczałtowaną, obliczaną od każdej windykowanej należności (por. ww. uchwała SN).

Oddalenie powództwa w zakresie żądania zapłaty kwoty 131 443,40 zł wynikało z podniesionego zarzutu nadużycia prawa podmiotowego. Na dolegliwość dla dłużnika sankcji zryczałtowanego odszkodowania określonego ww. przepisami wskazał Sąd Najwyższy w przywołanej uchwale i dodał, że do sądu orzekającego w sprawach o przyznanie równowartości 40 euro należy zbadać, czy w okolicznościach konkretnej sprawy wierzyciel nie nadużył przyznanego mu prawa (art. 5 k.c.). Zgodnie z tym ostatnim przepisem nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Sąd ocenił, że przedmiotowe roszczenie stanowi ewidentne naruszenie zasad współżycia społecznego – nadużycie prawa podmiotowego. Powyższa ocena całokształtu okoliczności sprawy wynika z wielu względów. Po pierwsze należności od których powód domaga się ww. sumy ryczałtowego odszkodowania za windykację wynikają z faktur, które nie były podstawą roszczeń w tym procesie. Objęte one były bowiem ugodą sądową z 9 grudnia 2016 r., które strony zawarły w celu wzajemnego rozliczenia należności z 2016 roku. Uгода ta zaś na nowo ukształtowała zobowiązania stron. Przystępując do ugody powód-wierzyciel nie wskazywał we wniosku o zawarcie ugody ani w jej finalnej treści, aby zamierzał zgłaszać roszczenia ryczałtowe o których mowa w art. 10 ust. 1 u.t.z.t.h. Całość roszczeń związanych z transakcjami handlowymi objętymi umowami o świadczenie usług (de iure – o dzieło) została opisana w ugodzie, w której strony umówiły się w szczególności na nowe terminy zapłaty należności. Przy czym zauważyć trzeba, że strony odniosły się do ww. ustawy wskazując, że wierzycielowi z tytułu zawartych transakcji należne są odsetki, o których mowa w art. 7 i 8 u.t.z.t.h., zaś nie wypowiedziały się na temat ryczałtowego odszkodowania. Należy wskazać, że zgodnie z art. 917 kc, przez ugodę strony czynią sobie wzajemnie ustępstwa w zakresie istniejącego stosunku prawnego, aby uchylić niepewność co do roszczeń z niego wynikających lub zapewnić ich wykonanie albo uchylić spór istniejący lub mogący powstać. W tym wypadku strony potwierdziły istnienie zobowiązania i jego wysokość oraz pozwany zapewnił jego wykonanie. Nadto, powód poczynił ustępstwa w zakresie sposobu i terminu wykonania przez pozwaną tego zobowiązania zgadzając się na odroczenie terminów płatności i rozłożenie ich na dwie raty. Generalnie uгода ma na celu uregulowanie wszelkich kwestii wynikających z określonego stosunku prawnego. Aby więc stwierdzić, że jakaś kwestia pozostaje otwarta (w szczególności, gdy chodzi o należności uboczne, czy dodatkowe – jak sąd ocenia w/w rekompensaty), powinno to zostać wyrażone wprost w ugodzie. Tym samym należy przyjąć, że powód, zawierając ugodę określonej treści dał wyraz temu, że nie będzie dochodził dodatkowych roszczeń od pozwanego, wynikających z uregulowanego stosunku prawnego. Należy również zaznaczyć, że przedmiotowa uгода uregulowała na nowo terminy płatności należności pieniężnych, tym samym, w ocenie sądu roszczenia wynikające z opóźnienia należałoby oceniać według terminów wynikających z tej ugody, a nie ponownie z objętych nią należności z faktur Vat z 2016 roku. Takich należności zaś powód nie dochodził w tym procesie.

Nadto, z ustalonego stanu faktycznego wynika, że wspólnik i członkowie zarządu pozwanej spółki, działając jako osoby fizyczne, we własnym imieniu (nie w imieniu pozwanego) przystąpili do długu pozwanego i poddali się egzekucji aktem notarialnym z 2 sierpnia 2017 r. Co prawda wierzytelność o zapłatę dochodzonej pozwem w niniejszej sprawie kwoty 131 443,40 zł - obliczonej od każdej transakcji handlowej na podstawie której wystawiono faktury VAT objęte ugodą sądową, która to tabela stanowi załącznik do ugody - została uwzględniona przy wyliczeniu wierzytelności pozwanej spółki, jednakże istotne znaczenie mają 2 okoliczności. W tym akcie notarialnym nie brał udziału bezpośrednio pozwany – w jego treści brak wskazania, że osoby fizyczne przystępujące do aktu działają w imieniu i na rzecz pozwanego – spółki kapitałowej. Oczywiście nie zmienia to faktu, że jako organ pozwanego, wyjawili swoją wiedzę co do istnienia zobowiązań, jednakże nie składali w imieniu pozwanego żadnych oświadczeń woli. Poza tym powód w zakresie kwoty, której wysokość przekracza oddalone w tym roszczenie stwierdził, że zrzeka się roszczenia w tymże akcie notarialnym. Wobec braku możliwości wydobycia od powoda na rozprawie jednoznacznego wyjaśnienia oraz nieobecności pozwanego na tej rozprawie, z treści w/w aktu notarialnego wywieść trzeba, że intencją podjętej przez strony próby polubownego rozwiązania zaistniałego sporu było zagwarantowanie uzyskania przez wierzyciela zaspokojenia, przy jednoczesnej rezygnacji z dochodzenia części wierzytelności – również od pozwanego. W tym świetle postawa powoda-wierzyciela jawi się jako niekonsekwentna i naruszająca zasady zasad słuszności w postaci etyki biznesu i dobrych obyczajów kupieckich (por. P. Dzieńis, Glosa do uchwały SN z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZP 94/15, „Glosa” 2017 nr 3, s. 71).

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku i oddalił roszczenie w omówionej wyżej części – jak w punkcie II.

Sąd nie rozłożył zasądzonego świadczenia na raty w oparciu o przepis art. 320 k.p.c. W sprawie występują zaś po obu stronach przedsiębiorcy, którzy z racji wykonywanej działalności winni się liczyć z sytuacjami popadnięcia w długi bądź uiszczenia wymagalnych wierzytelności. Sąd zaś w sprawach gospodarczych musi ostrożniej korzystać z dobrodziejstwa jakie daje przepis art. 320 k.p.c. i brać pod uwagę interes wierzyciela w uzyskaniu zaspokojenia – po drugiej stronie również występuje przedsiębiorca, który, aby nie popaść w długi jak pozwany, musi egzekwować swoje należności. Nie jest sytuacją pożądaną, aby stawiać wierzyciela w niepewnej sytuacji egzekucji zasądzonego świadczenia przez kolejne lata ratalnej spłaty zobowiązania. Wobec podawanej w sprzeciwie sytuacji finansowej pozwanej Sąd uznał, że rozłożenie świadczenia na raty nie przyczyniłoby się w żaden sposób do wykonania wyroku. Z przedłożonych dokumentów egzekucyjnych wynika, że egzekucja niewykonanej w całości przez pozwanego ugody sądowej z 9 grudnia 2016 jest bezskuteczna. Zatem rozłożenie świadczenia na raty nie przyczyniłoby się do wykonalności orzeczenia. Przystąpienie do długu pozwanego przez jego członków zarządu powoduje zaś, że sytuacja majątkowa samej pozwanej spółki jest korzystniejsza, skoro ma współdłużników, którzy poddali się egzekucji w akcie notarialnym.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., rozdzielając je stosunkowo między stronami. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił w oparciu o §2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (w brzmieniu nadanym Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r.).

Powód wygrał spór w ok 40% - żądał kwoty 225 301,46 zł, a ostatecznie Sąd zasądził na jego rzecz kwotę 93 858,06 zł. Pozwany zatem wygrał spór w ok 60%. Suma kosztów poniesionych przez powoda 22803 zł, a złożyły się na nią: opłata sądowa od pozwu w kwocie 11266 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 10 800 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Z poniesionych przez powoda kosztów pozwany winien zwrócić powodowi 40%, tj. kwotę 8833,20 zł.

Na poniesione przez pozwanego koszty procesu składały się: wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 10 800 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Z poniesionych przez pozwanego kosztów powód winien zwrócić mu 60%, tj. kwotę 6490,20 zł. Po kompensacie powyższych kwot uznać należało, że pozwany winien zapłacić powodowi kwotę 2343 zł.

SSO Katarzyna Krzymkowska